

Lucian ROȘU

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU VORBIND LA SĂRBĂTORIREA MUNICIPIULUI DROBETA-TURNU SEVERIN

„Înmănușind [aceste două denumiri ale municipiului, într-una [singură, dorim să subliniem și mai mult urita-tea dintre trecut, prezent și viitor, faptul că poporul român există de veacuri și va dăinui peste veacuri pe aceste me-leaguri, edificînd cea mai înaltă socie-tate din lume — comunismul!”

NICOLAE CEAUȘESCU

În cadrul acțiunilor premergătoare sărbătoririi celor 1850 de ani de existență a municipiului Drobeta-Turnu Severin, a inaugurării Muzeului regiunii Porților de Fier, a 90 de ani de la înființarea uzinei de vagoane și a apropiatei inaugurări a Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, în ziua de 10 mai 1972, la Palatul Culturii s-au desfășurat lucrările unei sesiuni științifice dedicată acestor evenimente.

Cuvîntul de deschidere a lucrărilor a fost rostit de tovarășul Traian Dudaș, prim-secretar al Comitetului județean Mehedinți al P.C.R., președintele Comitetului Executiv al Consiliului popular județean, care a făcut o prezentare a importanței evenimentelor la care participă locuitorii municipiului Tr. Severin și ai județului Mehedinți, salutînd totodată prezența cercetătorilor, reprezentanților muzeelor din țară, ai presei, radioului și televiziunii și tuturor oamenilor de știință și cultură participanți la această manifestare.

În continuarea lucrărilor, sub președenția prof. dr. docent Gheorghe Ștefan, membru corespondent al Academiei R.S.R., au fost audiate în ordine cronologică comunicări legate de evenimentele amintite. Prezentînd comunicarea „Civilizații străvechi în zona Porților de Fier” — Lucian Roșu, redactor șef al Revistei muzeelor și Buletinului monumentelor istorice, după ce a făcut cunoscute în general descoperirile arheologice mai importante privind comuna primitivă, de pe raza municipiului Drobeta — Tr. Severin și din județ, cu accent pe descoperirile recente de la Schela Cladovei, din perioada de sfîrșit a paleoliticului superior și începutul neoliticului, a insistat asupra cercetărilor efectuate la Cireșu și Ostrovul-Șimian, cercetări care au avut darul de a contribui la o mai bună cunoaștere a perioadei geto-dacice și dacice.

S-a subliniat cu osebire descoperirea cuptoarelor de redus minereul de fier de la Cireșu (datînd din secolul V—IV î.e.n.) cele mai vechi dovezi de existență a unei metalurgii a fierului generalizate în spațiul carpato-dunărean geto-dacic. Menționînd existența a două tipuri de cuptoare, unul mai primitiv și altul evoluat, cit și posibilitatea continuării cercetării și a altor cuptoare identificate, s-a făcut precizarea că în urma cercetărilor mai noi din imediata apropiere a cuptoarelor au fost descoperite și urme de locuință. Comunicarea s-a încheiat cu relatarea descoperirilor din așezarea dacică, din Ostrovul-Șimian.

În comunicarea sa intitulată „Municipiul roman Drobeta”, prof. dr. docent Dumitru Tudor, membru al Academiei de Științe Sociale și Politice, s-a ocupat pe larg de momentul acordării orașului Drobeta rangul de *municipiu*. De asemenea, documentata sa comunicare a abordat și problemele de organizare administrativă și politică a Drobetei în perioada romană, rolul jucat de acest municipiu, ridicat

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ÎMPREUNĂ CU SOȚIA VIZITÂND SĂLILE MUZEULUI REGIUNII PORȚILOR DE FIER

mai târziu, în timpul împăratului Septimius Severus, la rangul de *Colonia*, în viața economică, socială și politică a Daciei inferioare, considerînd această puternică așezare daco-romană un „filtru” de păstrare a romanității în Dacia.

Amplu argumentată și ilustrată, comunicarea „*Drobeta văzută pe Columna lui Traian*”, susținută de Radu Florescu, director adjunct al Direcției muzeelor din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, a oferit o prezentare clară a istoriei acestui municipiu în timpul războaielor daco-romane, istorie înfățișată narativ pe celebrul monument al încheștării daco-romane, *Columna lui Traian*.

În continuare, Mișu Davidescu, directorul Muzeului regiunii Porților de Fier, în comunicarea sa „*Severinul medieval*”, pornind de la cercetarea arheologică și istorică, mai veche și mai nouă, a vorbit despre continuitatea de viață și activitatea pe teritoriul actualului municipiu Drobeta — Tr. Severin, oprindu-se asupra principalelor monumente și evenimente din istoria zburciată a Severinului medieval. Comunicarea a scos în evidență contribuția autorului prin noile cercetări din zona Castrului Drobeta și de la Cetatea medievală a Severinului, accentuîndu-se rolul istoric important jucat de această cetate în perioada secolelor XIII—XVI.

Rolul orașului Tr. Severin în epoca modernă și contemporană în istoria spirituală a fost prezentat de către profesorul emerit Achim Costea, directorul Casei corpului didactic, în comunicarea intitulată „*Figuri de seamă ale istoriei spirituale severinene*”.

Prilejuită de cei 90 de ani de existență a uzinei de vagoane, comunicarea „*MEVA — la cea de a 90-a aniversare*” a inginerului Vasile Bacalu, directorul acestei vechi întreprinderi severinene, a subliniat dezvoltarea acestei uzine de la înființarea sa (1882) și pînă astăzi.

Despre avanțele economice, tehnice și turistice ale sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, a vorbit inginerul Nicolae Mănescu, consilier în Ministerul Energiei Electrice, care a reliefat aportul considerabil adus de această grandioasă construcție — operă a colaborării fructuoase româno-îngoslave — dezvoltării economico-industriale a celor două țări vecine și prietene.

În ultima intervenție a sesiunii, tovarășul Ion Radu, prim secretar al Comitetului municipal de partid, președintele Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Drobeta — Tr. Severin, a vorbit despre „*Tr. Severin pe coordonatele societății socialiste multilaterale dezvoltate*”. În comunicarea sa, autorul, după ce a făcut o prezentare a succeselor în activitatea de transformare economico-socială, politică și culturală a municipiului, s-a referit și la direcțiile de dezvoltare viitoare ale orașului în cadrul politicii generale a partidului nostru, de dezvoltare multilaterală a societății noastre socialiste.

ASPECT DIN TIMPUL VIZITĂRII MUZEULUI

Lucrările sesiunii au fost încheiate prin hotărârea participanților de a se transmite tovarășului secretar general al Partidului Comunist Român, Nicolae Ceaușescu, următoarea telegramă :

*Comitetului Central al Partidului Comunist Român
tovarășului Nicolae Ceaușescu*

Mult iubite și stimate tovarășe secretar general,

Participanții la Sesiunea științifică organizată la Turnu Severin, cu prilejul împlinirii a 1850 de ani de la prima atestare documentară a municipiului Drobeta — Turnu Severin, își exprimă dragostea, recunoștința și admirația față de politica înțeleaptă a Partidului Comunist Român și față de dumneavoastră personal, eminent jiu și conducător al României socialiste, sub a cărui conducere oamenii muncii de pe aceste străvechi meleaguri, împreună cu întregul popor, au înălțat și înaltă noi și grandioase edificii ale socialismului, mărturii grăitoare ale geniului creator al poporului nostru.

Turnu Severin, leagăn al civilizației daco-romane, prețuit din vremea cronicarilor pentru vestigiile istorice, dovezi ale latinității noastre, reședință a primilor bani, citadelă a pandurilor lui Tudor Vladimirescu și pildă de eroism a comuniștilor pentru eliberarea țării de sub jugul fascist, orașul monumentelor și al florilor, a devenit, prin grija Partidului Comunist Român, un valoros centru industrial și cultural al țării, poarta luminii și a veșnicei tinereți.

Fiii Severinului — oameni ai muncii, slujitori ai științei și culturii — locuitori ai celui mai vechi municipiu din țară, vă asigură stimate tovarășe secretar general, că-și vor consacra și de acum înainte toate eforturile, toată capacitatea lor creatoare înfloririi continue a municipiului Turnu Severin, a județului Mehedinți, aducându-și, astfel, contribuția la dezvoltarea scumpei noastre patrii, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA.

PARTICIPANȚII LA SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ
CONSACRATĂ ANIVERSĂRII MUNICIPIULUI
TURNU SEVERIN

În aceeași zi, într-un cadru festiv, în parcul Muzeului regiunii Porților de Fier, pe platoul din apropierea rămășițelor podului peste Dunăre, construit în perioada dintre cele două războaie daco-romane (103—105) a fost dezvelit bustul lui Apollodor din Damasc, (operă a sculptorului Ion Lucian Murnu) celebrul arhitect al antichității, autorul acestei grandioase construcții.

După ce a fost evocată activitatea și personalitatea ilustrului om de știință din epoca traiană și adriană, autor al multor construcții îndrăznețe, printre care și cele de pe teritoriul Drobetei, Mișu Davidescu, directorul Muzeului Porților de Fier l-a invitat pe tov. Traian Dudaș, prim-secretar al Comitetului județean Mehedinți al P.C.R., să dezvelească bustul acestui mare reprezentant al științei și tehnicii din antichitatea romană.

Participanții la sesiunea științifică au avut prilejul să viziteze apoi hidrocentrala de la Porțile de Fier și într-o excursie cu vaporul, să vadă urmele drumului roman săpat în stincă, pe dreapta Dunării la Cazane, în preziua primului război daco-roman. Aici se află și cunoscuta *Tabula Traiana*, strămutată cu grijă de către specialiștii iugoslavi, tot cu ocazia lucrărilor pentru hidrocentrala de la Porțile de Fier.

Manifestările acestei săptămâni, prilejuite de cei 1850 de ani de existență ai municipiului Drobeta — Tr. Severin au culminat cu marile evenimente care au avut loc în zilele de 15 și 16 mai: sărbătorirea celor 90 de ani de existență ai Uzinei de vagoane, inaugurarea Muzeului regiunii Porților de Fier, dezvelirea bustului lui Decebal, adunarea festivă de la Palatul Culturii, în prezența conducerii de partid și de stat, consacrată sărbătoririi celor 1850 de ani ai municipiului Drobeta — Tr. Severin, inaugurarea sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier.

Ne vom opri îndeosebi asupra acelor evenimente legate de istoria acestui oraș.

Muzeul regiunii Porților de Fier este o instituție ale cărei începuturi, dacă ne referim la stringerea primelor colecții, le găsim încă la jumătatea secolului trecut. Cert este că în anul 1881 este înființată Societatea de arheologie din Turnu Severin și în același an apare și lucrarea lui V. Demetrescu, de fapt un catalog, dedicată Muzeului de antichități din Tr. Severin. Cercetările ulterioare ale lui Bolliac, Tocilescu și Bărcăcilă sporesc patrimoniul acestui muzeu care va fi oficializat ca instituție de stat în 1913 de către primul său director, profesorul Alexandru Bărcăcilă.

Bogatele colecții, rezultate din cercetările a mai multor decenii, axate în special pe epoca bronzului și perioada romană au făcut din acest muzeu una din instituțiile de prestigiu din țară. Deși a avut

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU DUPĂ VIZITAREA MUZEULUI

de suferit în timpul celui de-al doilea război mondial, muzeul fiind evacuat și cu această ocazie pierzându-se aproape în totalitate evidența științifică a colecțiilor, în anii care au urmat după război s-a depus o activitate ferventă din partea directorilor care s-au succedat la conducerea acestui muzeu (Gh. Popilian, L. Roșu), pentru reorganizarea și punerea bazelor noii activități de cercetare și dezvoltare a patrimoniului. În ultimul deceniu eforturile au fost îndreptate în direcția cuprinderii prin cercetări a tuturor perioadelor istorice slab prezentate sau total absente în patrimoniul acestui muzeu. Se poate spune astfel că, după o perioadă de refacere, de reorganizare științifică și administrativă, muzeul și-a orientat mai mult activitatea spre cunoașterea aprofundată a istoriei naturii și societății din zona Porților de Fier. Rezultatele au fost deosebit de fructuoase, colectivul de cercetători ai muzeului și colaboratorii externi — de la alte muzee sau de la institutele Academiei — reușind să acopere acele „pete albe” în cunoașterea istorică a Mehedințiului. Fără să intrăm în amănunte, vom menționa numai descoperirile de certă importanță științifică făcute la Schela Cladovei (pentru sfârșitul paleoliticului și începutul neoliticului), în peșterile din Cazanele Dunării, în Ostrovul Șimian, la Izvorul Birzei, Cireșu, în Castrul Drobeta, la Cetatea medievală a Severinului și în multe alte puncte din municipiul Drobeta — Tr. Severin. Astfel că, astăzi muzeul dispune de un patrimoniu valoros care-i dă posibilitatea unei ample cunoașteri istorice a regiunii și realizării unei expoziții de bază care să stea în fața publicului vizitator ca o carte deschisă concludentă, convingătoare.

Reorganizarea expoziției de bază a muzeului într-o formă tematică și muzeotehnică modernă a solicitat eforturi considerabile dar a fost încununată de succes în sensul realizării unei instituții cuprinzătoare tematic — expunerea pornește de la paleolitic și parcurge întreaga dezvoltare istorică a societății până în zilele noastre, sugerând și perspectivele de dezvoltare a județului Mehedinți — și care se situează la o cotă valorică înaltă. A coincis, nu întâmplător, redeschiderea acestei instituții cu festivitățile organizate cu ocazia împlinirii celor 1850 de ani de existență a municipiului Drobeta — Tr. Severin. Nu întâmplător, pentru că de fapt întreaga această istorie de aproape două milenii este amplu prezentată în sălile muzeului.

În ziua de 15 mai a.c. această instituție a avut cinstea să fie inaugurată în prezența secretarului general al Partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de stat și a celorlalți conducători de partid și de stat prezenți în municipiul Drobeta-Tr.-Severin pentru a lua parte la

DEZVELIREA MONUMENTULUI LUI DECEBAL ÎN PREZENȚA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI A ALTOR
CONDUCĂTORI DE PARTID ȘI DE STAT

festivitățile prilejuite de aniversarea municipiului Drobeta și inaugurarea Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. După tăierea panglicii de inaugurare a noului muzeu, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tov. Elena Ceaușescu, precum și tovarășii Ion Gheorghe Maurer împreună cu soția, Elena Maurer, Emil Bodnăraș, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Emil Drăgănescu, Ștefan Andrei, au vizitat secția de științele naturii care, într-o formă atractivă, modernă, prezintă fauna și flora Dunării, folosind o îmbinare armonioasă a exponatului original cu diapozitivul color, fotografia, diorama sau documentul istoric și etnografic. În continuare a fost vizitată secția de istorie și arheologie, a cărei expunere începe cu prezentarea celor mai vechi civilizații descoperite în această zonă — Criș, Vinca, Sălcuța, Coțofeni, Vatina — cu prezentarea colecției de ceramică de o incontestabilă valoare artistică prin decorul geometric incizat și încrustat aparținând populațiilor din epoca bronzului, cunoscute sub numele de purtători ai culturii „cimpurilor de urne funerare”. Este vorba de descoperirile de la Ostrovul Mare sau Ostrovul Corbului. Epoca fierului, geto-dacică și dacică, mai puțin cunoscută cu decenii în urmă, este astăzi sugestiv înfățișată vizitatorului în expunere prin descoperirile de la Bilvănești și Cireșu, de la Ostrovul Șimian, Hinova sau Drobeta — Tr. Severin. Perioada daco-romană și romană ocupă un spațiu aparte, colecțiile de mare valoare existente în patrimoniul muzeului impunând o prezentare originală și completă prin îmbinarea obiectului original cu macheta, replica, harta, fotografia și alte mijloace complementare, care să-i sugereze cit mai veridic vizitatorului complexitatea de probleme economice, politice și sociale pe care le ridică această frământată epocă istorică în care se plămădește de fapt poporul român de astăzi prin simbioza daco-romană, Drobeta și regiunile înconjurătoare fiind una din zonele de puternică efervescență creatoare a populației daco-romane. Sint mai apoi parcurse evenimentele și frământările sociale de după anul 271, momentul retragerii administrației romane din Dacia, continuitatea de viață și de muncă a populației daco-romane în perioada de mare înclăștare a migrației popoarelor, subliniindu-se permanenta și în aceste condiții a autohtonilor și dănuirea lor peste veacuri, pentru ca în secolul XIII să-i aflăm organizații într-o formațiune prestatală românească, cunoscută sub numele de Țara Severinului. Pe temeliile Țării Severinului, a fost organizat mai apoi Banatul de Severin, importantă organizație politică-militară, așezată la această poartă de comunicare dintre Europa răsăriteană și apuseană.

Este marcat rolul militar al Cetății Severinului, ale cărei ziduri restaurate se păstrează astăzi în parcul din centrul orașului, cetate care, după numeroase lovituri, cedează în fața turcilor abia în 1524, fiind, după Belgrad, ultimul pion în calea înaintării otomane spre apusul Europei. Prezentarea în muzeu continuă cu ilustrarea principalelor aspecte ale dezvoltării societății feudale, cu viața culturală a cărei epocă de înflorire culminează cu perioada brncovenească, pentru ca, într-un spațiu aparte, să fie reliefată mișcarea revoluționară de la 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, ale cărei principale acțiuni au fost organizate în imediata apropiere a Severinului, la Cerneți, unde și astăzi se mai păstrează cula lui Tudor, în care se află organizat un muzeu memorial.

Punctînd, sugestiv și documentat în același timp, momentul edificării orașului modern Tr. Severin Revoluția de la 1848, Unirea, Războiul pentru independență, expunerea continuă cu o accentuare asupra dezvoltării relațiilor capitaliste, înființarea primelor ateliere și fabrici, apariția și dezvoltarea proletariatului severinean, lupta acestuia împotriva exploataării capitaliste, lupta țărănimii mehedintene în anul marilor răscoale din 1907, participarea muncitorimii severinene, prin delegații săi, la primul Congres de creare a P.C.R. din mai 1921, activitatea revoluționară a muncitorimii acestui oraș, lupta sa împotriva dictaturii militară-fasciste, participarea la insurecția armată din august 1944, eroismul său în lupta pentru zdrobirea rezistenței hitleriste din regiunea de est a orașului Severin.

Și ca un corolar, sînt înfățișate realizările remarcabile ale oamenilor muncii din Drobeta-Tr. Severin și județul Mehedinți în anii socialismului, culminînd cu construirea celui mai mare obiectiv de pe Dunăre, Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier.

Vizita continuă cu modernul acvariu care, în cele 22 de bazine ale sale, redă vizitatorului, selectiv, imaginea complexității faunei ihtiologice dunărene.

În urma vizitării întregului muzeu, tovarășul Nicolae Ceaușescu scrie în Cartea de onoare a acestei reușite instituții următoarele : „Am vizitat cu multă plăcere Muzeul Porților de Fier în care sînt înmănușiate emoționante vestigii ale culturii materiale înflorite pe aceste meleaguri, mărturii ale străvechii civilizații daco-romane, ale bogăției și originalității creației populare românești. Felicit colectivul muzeului pentru această realizare, pentru reușita prezentare a bogatului tezaur de valori materiale create, descoperite și conservate în zona Drobeta-Tr. Severin și îi urăm succese cit mai mari în activitatea sa consacrată operei de educare patriotică a poporului”.

A urmat apoi dezvelirea monumentului închinat lui „Decebal — regele dacilor”, operă a sculptorului Marius Butunoiu, amplasat în parcul din centrul municipiului Drobeta-Turnu Severin.

În cadrul adunării festive din aceeași zi, care a avut loc în Palatul Culturii, secretarul general al Partidului Comunist Român , tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a comunicat Hotărîrea ca începînd cu data de 15 mai 1972 municipiul Turnu Severin să poarte numele de Drobeta-Turnu Severin.